

Vragen en opdrachten

Ieder verhaalblokje is gekoppeld aan een nummer (zie rechterbovenhoek van elk blokje). Zoek het nummer dat hoort bij het blokje waar je beland en:

- Stel de bijhorende vragen
- Voer de opdracht of het spel uit dat bij dat nummer hoort. De bijlagen die je nodig hebt bij sommige opdrachten zijn te vinden in de map.

De begeleider kiest zelf of de vraag wordt gesteld of de opdracht wordt uitgevoerd. Je kunt ook beiden doen.

Let op: Sommige blokjes bevatten een prikkel. Dit wordt aangeduid met een sterretje (★) in het blokje (verhaallijn).

Materiaal dat je zelf bij de hand moet hebben om sommige opdrachten te kunnen uitvoeren.

- Papier en stiften
- Gsm met YouTube + speaker/box

1: Terug naar de jeugd

Vragen:

- Welke herinneringen heb je aan je jeugd?

Verhaallijn SCHOOL

2: Terug naar schooltijd

Prikkel:

- ★ Laat een schoolbel afspelen via YouTube.

Vragen:

- Wie ging graag naar school? Waarom (niet)?
- Tot welke leeftijd ging je naar school?
- Mocht je de kans gehad hebben om verder te studeren, wat zou je dan willen leren?

3: Je gaat naar binnen en zoekt je klaslokaal.

Opdracht

- ★ Kijk rond in de ruimte en zoek een voorwerp met een bepaalde kleur (bijv. geel, blauw, groen,...). Je kunt dit spel meerdere keren herhalen of het gebruiken als opstapje naar een gesprek.

Vragen:

- Wat was je favoriete vak op school?
- Welk vak deed je het minst graag?
- Als jij een vak mocht bedenken voor op school, wat zou dat zijn (Bijv. 'Levenswijsheid', 'Reisverhalen', 'Spel & Beweging')?

4: Je blijft nog even buiten om met vrienden te praten.

Vragen:

- Wat deden jullie op de speelplaats?
- Ging je graag naar school?

Opdracht: Doe samen enkele speelplaatsbewegingen:

- Zwaaien naar je vrienden
- Trommelen op je benen
- Stampen met je voeten
- In je handen klappen
- Extra beweging: Laat deelnemers ook een beweging uit hun jeugd nadoen (bv. touwtje springen, hinkelen, voetballen)

5: Frans

Opdrachten:

- ★ Vorm een zin met een van deze Franse woorden: bonjour, chocolat, maison, école.
- ★ Frans liedje beluisteren en laten meezingen. Kies bijvoorbeeld uit:
  - Les lacs du Connemara – Michel Sardou
  - La vie en rose - Edith Piaf
  - Les Champs-Élysées – Joe Dassin
  - Gigi l'amoroso – Dalida
- ★ Laat deelnemers iets in het Frans zeggen wat ze nog kennen (bijv. tellen tot 5, jezelf voorstellen, “merci”, ...).

Vragen:

- In welke landen spreken ze Frans?
  - Mogelijke antwoorden: Frankrijk, België, Zwitserland, Congo, Canada, Luxemburg, ...
- Heb je ooit Frans moeten leren? Wat herinner je je nog?

6: Wiskunde

Opdracht:

- ★ Draaispel met rad
  - Een cognitief minder sterke deelnemer draait aan het rad (of kiest een cijfer tussen 1 en 10). De cognitief sterke deelnemers vermenigvuldigen.
  - Bijvoorbeeld je draait 1 en kies, dan mogen ze een getal kiezen bijv. 5. Dan doe je 1 maal 5. Vervolgens draait een andere bewoner aan het rad en vermenigvuldigt je dit met de uitkomst van het vorige. Dit blijf je doen totdat men niet meer verder kan.
- ★ Los samen de rekensommen op van de puzzelstuk.

7: Touwtje springen

Vragen:

- Wat zei je vroeger als iemand vroeg of je mee wilde touwspringen?

Opdracht:

- Doe samen zittend alsof je touwtjespringt met je armen. Maak cirkelbewegingen alsof je een springtouw ronddraait.
- Werden er liedjes gezongen tijdens het touwspringen? Weet je er nog eentje? Zing het samen of zeg het op!

8: Knikkeren

Prikkel:

- ★ Geef een knikker door of laat een bakje knikkers zien en voelen.

Vragen:

- Hoe ging dit ook alweer dat knikkerspel? Iemand die het kan uitleggen?
- Weet iemand nog de regels of hoe je kon winnen?

9: Einde schooldag

Prikkel:

- ★ Laat het geluid van een schoolbel afspelen via YouTube.

Vragen:

- Hoe voelde je je als de schoolbel ging aan het einde van de dag?
- Wat was het eerste wat je deed zodra je thuiskwam?
- Hoe bracht je je weekend door? Was er iets waar je altijd naar uitkeek?

10: Je gaat op daguitstap met je familie naar de zee.

Vragen:

- Wat was je leukste uitstap van vroeger?
- Als je nu een dagje op uitstap mocht, waar zou je heen willen en waarom?

Opdracht:

- ★ Speel het spel "Ik neem mee naar zee..."
  - Eén iemand zegt: "Ik neem mee naar zee... een handdoek."
  - De volgende herhaalt en voegt iets toe. Ga zo verder tot iemand iets vergeet.
- ★ Zing samen een zomers kinderliedje, zoals:
  - Zeg ken jij de mosselman
  - Altijd is Kortjakje ziek

11: Een zandkasteel bouwen en versieren met schelpen.

Prikkel: Laat deelnemers in een grote schelp luisteren of speel het geluid van de zee af via gsm.

Opdracht:

- ★ De begeleider neemt een blad papier en tekent een zandkasteel met de elementen die de bewoners zeggen. De groep geeft suggesties over de vorm en versiering. Gebruik vragen om input te verzamelen en teken ondertussen alles wat gezegd wordt.
  - Hoeveel torens heeft het zandkasteel?
  - Is er een watersloot rond het zandkasteel?
  - Waar zitten de schelpen op het zandkasteel? Op de muren of enkel op de torens?
  - Hoe is je zandkasteel versierd? Staan er vlaggen op?

12: Je graaft verder en vindt een oude munt.

Vragen:

- Stel je voor: je vindt een munt. Wat zou jij ermee kopen?
  - Laat iedereen delen wat ze vroeger zouden kopen met één muntstuk (snoep, een ijsje, strips...).

Opdracht

- ★ Speel *kop of munt* met een muntstuk. Laat de groep telkens raden.

13: Iemand anders maakt jouw zandkasteel kapot.

Opdracht:

- ★ Kies één persoon die een reactie uitbeeldt (boos, verdrietig, verbaasd, lachend). De rest raadt de emotie.
- ★ Noem een emotie en laat iedereen tegelijk deze uitbeelden met gezicht en lichaam.

Vragen:

- Hoe voelde je je als iemand iets stukmaakte van jou?
- Wat deed je toen?

14: Met blote voeten door het water lopen en de golven voelen.

Prikkel:

- ★ Begeleider wappert met een blad voor 'wind'.
- ★ Lichtjes spetteren met water in een kom of doek.

Vragen:

- Vond je het leuk om met blote voeten in zee te lopen?
- Zwom je graag in de zee of bleef je liever op het strand?

15: Je doet mee met het "wie kan het verst in de zee rennen" spel.

Vraag:

- Wie woonde er ver van school?
- Wie ging vroeger ver op reis?
- Wat was het verste dat je ooit gelopen of gefietst hebt?

16: Je vraagt of ze een strandbal willen spelen in het water.

Vraag:

- Beschrijf je mooiste herinnering aan een daguitstap.

Opdracht:

- ★ Gooi een ballon door de groep. (Vraag telkens wie de bal krijgt om kort een herinnering te delen.)

17: Je blijft thuis en speelt met vrienden in de buurt.

Vragen:

- Welke spelletjes speelden jullie vaak?

Opdracht:

- ★ Knikkeren met de hele groep.

18: Verstoppertje in de buurt, waarbij iedereen zich achter struiken en schuttingen verstopt.

Vraag:

- Als je verstoppertje speelt, waar zou jij je het liefst verstoppen? Waarom?
- Was je goed in verstoppen of werd je snel gevonden?

Opdracht:

- ★ Toon een foto en vraag en stel vragen zoals:
  - Waar zou jij je verstoppen?
  - Waar denk je dat de kat zit?
  - Waar zit ... op de foto?

19: Je verstopt je in een boom en gaat op avontuur in de natuur:

Opdracht:

- ★ Speel dierengeluiden af (bv. via gsm). Laat raden welk dier het is.
- ★ Laat deelnemers zelf een dier nadoen: geluid, beweging, gebaar.

Vraag:

- Stel je voor: er loopt een dier achter je... Wat doe je? Ren je? Verstijf je? Roep je iemand?

20: Je springt snel uit je schuilplaats en verstopt je in een speeltuin verderop.

Opdracht

- ★ Wat als...je zelf een speeltuin mag maken, wat stond erin?
  - De begeleider tekent wat wordt gezegd of toont foto's van speeltoestellen als inspiratie.

Vraag:

- Wat was jouw favoriete speeltuig vroeger?
- Was je iemand die meteen op de glijbaan ging of liever schommelde?

21: Fietsen door de straten en kijken wie de snelste is.

Opdracht:

- ★ "Fiets-wedstrijd met je handen". Iedereen 'fietst' met handen in de lucht. Jij roept: "START!". Laat ze een 'ronde' doen → jij zegt wie eerst was.

22: Je vraagt of iedereen een rondje wil racen naar de volgende straat.

Vraag:

- Welke wielrenners ken je nog van vroeger?
  - Voorbeelden: Eddy merckx, Lucien Van Impe, Roger De Vlaeminck, Rik Van Looy, Willy Planckaert,...

23: Je biedt aan een lange rit door de buurt te maken.

Vraag:

- "Waar reed jij graag naartoe?"

24: Einde van het weekend.

Vragen:

- Wat deed jij vroeger op een zondagavond?
- Hadden jullie thuis een vaste routine de zondagavond? Zo ja, wat was deze?

25: Je besluit je boekentas klaar te maken voor de schoolweek.

Opdracht:

- ★ Speel het spel “Boekentas of niet?”
  - Begeleider noemt een voorwerp en bewoners antwoorden of het *wel* of *niet* in een boekentas hoort.
  - Voorbeelden: appel, sok, schrift, balpen, kam, boterhamdoos, steen, tandenborstel...

26: Je controleert je huiswerk en zorgt ervoor dat alles af is.

Vraag:

- Welke leerling was jij vroeger: iemand die alles voorbereid of iemand die uitstelgedrag heeft?

27: Je besluit het snel in orde te maken zodat je vanavond rustig kunt slapen.

Opdracht:

- ★ Zoek de fout in het woord. Schrijf de woorden op een blad. Laat de bewoners corrigeren.
  - Apel -> Appel
  - Fieds -> Fiets
  - Schilderei -> Schilderij
  - Leeraar -> Leraar
  - Gijt -> Geit
  - Laat bewoners ook zelf een fout woord verzinnen en anderen laten raden.

28: Je kijkt naar de klok en besluit het voor morgen te laten, je hebt nu echt even genoeg van school.

Vraag:

- Wat als... je morgen een leuke planning hebt, wat doe je? Zal je toch nog snel je huiswerk maken of niet...

29: Je besluit snel nog wat schoolspullen te pakken en maakt je tas af, ook al weet je niet zeker of alles klaar is.

Opdracht:

- ★ “Wat zit er in mijn boekentas?”
  - Bewoners noemen schoolspullen, de begeleider tekent alles op een groot blad.
  - Doel: samen een goed gevulde boekentas visualiseren.

30: Je stopt even en neemt een moment om te ontspannen voordat je verdergaat.

Opdracht:

- ★ Ademhalingsoefening
  - Adem langzaam in via de neus
  - Adem rustig uit via de mond
  - Herhaal dit een aantal keer.

31: Je besluit meteen naar buiten te gaan om nog even te fietsen of te wandelen voordat het te donker wordt.

Opdracht:

- ★ Wat zie je tijdens de wandeling?
  - Eén persoon zegt wat hij/zij ziet een denkbeeldige wandeling. De anderen raden wat het is.
  - Voorbeelden: “Ik zie iets roods, het zit in de boom...” → een vogel, een appel?; “Ik hoor iets... het blaft...” → een hond!
- ★ Bewegingsoefening:
  - Begeleider zegt of toont iets van onderweg (een kat, een lantaarn, een boom).
  - De groep verzint er een beweging bij.
  - Vb. Kat = spinbeweging met handen; Lantaarn = hand boven ogen; Boom = armen omhoog

32: Je kiest ervoor om nog even te ontspannen voordat je aan je schoolspullen denkt.

Opdracht:

- ★ Meditatieoefening:
  - Doe alsof je aan een bloem ruikt (rustig inademen door de neus)
  - Blaas een kaarsje uit (langzaam uitademen door de mond)
  - Enkele keren herhalen.

33: Je gaat rustig zitten in de tuin en kijkt naar de sterren die beginnen te verschijnen.

Opdracht:

- ★ Sluit je ogen en luister...
  - Wanneer de ogen van iedereen gesloten zijn, speel je nachteluiden af (Vb. uil geluid op YouTube).
- ★ Vraag daarna: Wat voelde je? Wat hoorde je allemaal?

34: Je denkt na over wat je kunt doen om de schoolweek goed te beginnen en maakt alvast een plan in je hoofd.

Vragen:

Wat als...

- Wat als jij de meester of juf was, welke les gaf je op maandagochtend?
- Wat als je terug kon in de tijd en weer een keer je schooluniform zou dragen? Hoe zou je je voelen?

35: Je besluit je ogen even dicht te doen en gewoon te genieten van de rust van de nacht.

Opdracht:

- ★ Wensenslinger: Iedere bewoner zegt zachtjes: “Ik wens...” (voor zichzelf, een ander, iets grappigs of moois)
- ★ Zeg samen het ‘onze vader’ op
  - Onze Vader, die gij zijt in de hemel,
  - geheiligd zij uw Naam,
  - uw Rijk kome,
  - uw wil geschiede op aarde
  - zoals in de hemel.
  - Geef ons heden ons dagelijks brood
  - en vergeef ons onze schuld
  - zoals ook wij vergeven aan onze schuldenaren.
  - En leid ons niet in bekoring,
  - maar verlos ons van het kwade.
  - Amen.

36: Je pakt je favoriete boek en gaat in een rustig hoekje zitten lezen.

Opdracht:

- ★ De titels van boeken aanvullen met hun fantasie. Ze mogen dit zelf verzinnen.
  - De avonturen van...
  - De geheimen van...
  - Het geluid van...
  - De kleine prins en de...
  - De schat van...

37: Je leest nog even door tot je moe wordt en besluit dan naar bed te gaan.

Vraag:

- Wat als... je plotseling in je boek kon stappen? Over wat zou het gaan? Wat zou je als eerste doen in die wereld?

38: Je sluit het boek, denkt nog even na over de dag, en besluit dat het tijd is om te stoppen en naar bed te gaan.

Vraag:

- Wat als... Wat als je de keuze had om je dromen te beïnvloeden? Welke droom zou je willen hebben?

39: Einde

Vraag:

- Wat vonden jullie ervan?
- Was het herkenbaar, leuk, verrassend?

Verhaallijn VRIJE TIJD

40. Verhaallijn: VRIJE TIJD

Vraag:

- Wat deden jullie in je vrije tijd als je thuis niet moest helpen?

41. Naar buiten

Dilemma:

- Buitenspelen in de herfst en winter, wanneer de blaadjes van de bomen vallen en je met je regenlaarzen door de plassen kunt stampen, OF in de lente en zomer, wanneer je in de zon speelt, lekker buiten bent en geniet van de warmte.

Opdracht:

- ★ Welke activiteit, die je ziet op de foto, past het best bij welk seizoen. Vb. sneeuwballengevecht in de winter of waterpistolen gevecht in de zomer.

42. Op straat

Opdracht:

- ★ Rollen naar elkaar met een knikker.

Vraag:

- Hoe goed kon jij knikkeren? Deed je dit vaak?
- Wat was uw favoriete spel dat u op straat speelde vroeger?

43. In het bos

Opdracht:

- ★ Welke dieren herken je op deze foto's?

Vraag:

- Speelde jij vroeger soms in het bos?

44. Binnen

Vragen:

- Wat deed je vroeger binnenshuis om je bezig te houden?
- Hoe vulde je thuis de tijd in als je je verveelde?
- Wat als... het plots begon te sneeuwen terwijl je binnen zat, wat zou je dan doen? Naar buiten of blijven zitten?
- Wat als... je vandaag helemaal mocht kiezen wat je binnen zou doen, wat zou het zijn?

Opdracht:

- ★ Mini-memorie (kaartjes winterspullen)
  - Toon alle kaartjes kort (10–15 seconden), mooi uitgespreid op tafel of een plank. Dek ze toe (of draai om, als je met memorykaartjes werkt). Stel een vragen zoals:
    - “Waar lag het boek?”
    - “Welke voorwerpen lagen er links van de mok?”
    - “Welk voorwerp lag helemaal rechts?”
  - Variatie: Laat gewoon alle kaartjes zien, draai er daarna eentje om en vraag: “Welk voorwerp is er verdwenen?”

45. Je zoekt een familielid om samen een spelletje mee te spelen

Vragen:

- Welk spel vond je vroeger het leukste om te spelen, waarom?
- Herinner je je nog spellen zoals ganzenbord, mens-erger-je-niet, kwartet of domino?
- De welke werden er thuis gespeeld en hoe ging dit dan? Vb. met ouders/broers/zussen, bij gelegenheden, ...

Opdracht:

- ★ Woordenslang rondom het thema (gezelschaps)spelen of andere spelletjes van vroeger:
  - Begin met 'Ganzenbord' → de volgende moet een ander spel noemen dat begint met de laatste letter (bv. Ganzenbord eindigt op D, dus 'Dammen').
- ★ Een spel beschrijven zonder het te noemen:
  - Een speler omschrijft een spel dat ze vroeger speelden zonder de naam te noemen en de anderen raden wat het is.

46. Je wil liever alleen wat tijd doorbrengen

Vragen:

- Werden er thuis verhaaltjes voorgelezen of las je zelf boeken/strips?
  - Waar ging je voorkeur naar uit?
- Kun je je nog herinneren wat het eerste boek is dat je volledig hebt uitgelezen?
- Was er een bepaalde reeks aan boeken die je las?
- Vond je lezen leuk of niet vroeger, waarom wel/niet?

Opdracht:

- ★ Over welk sprookje gaat het? Overloop 3 samenvattingen en laat de bewoners raden.
  - Variatie: De begeleider noemt een (gekend) sprookje bij de titel en de deelnemers moeten beschrijven waarover dat sprookje ook alweer over ging

Hans en Grietje

Broer en zus worden door hun arme ouders achtergelaten in het bos. Ze vinden een huisje van snoep, waar een heks woont die kinderen eet. De heks sluit de broer op en wil hem vetmesten. Zijn zus weet haar uiteindelijk in de oven te duwen en te ontsnappen. Samen keren ze met de schatten van de heks terug naar huis.

Roodkapje

Een meisje gaat op bezoek bij haar zieke grootmoeder met een mand vol lekkers. Onderweg komt ze een sluwe wolf tegen die haar grootmoeder opeet en zich in haar bed verstopt. Als het meisje aankomt, wordt ze ook opgeslokt. Gelukkig redt een jager hen door de buik van de wolf open te snijden. Oma en kleindochter komen er heelhuids uit.

De wolf en de zeven geitjes

Moeder geit laat haar zeven kleintjes thuis terwijl ze boodschappen doet. Een wolf probeert binnen te dringen en slaagt erin hen te misleiden. Hij eet alle geitjes op, behalve de jongste die zich verstopt heeft. Moeder keert terug en redt haar kinderen door de buik van de slapende wolf open te snijden. Ze vullen hem met stenen, waardoor hij verdrinkt in een put.

Goudlokje en de drie beren

Een meisje verdwaalt in het bos en komt een huisje tegen waar drie beren wonen. Ze eet hun pap, zit op hun stoelen en slaapt in hun bedden. Als de beren thuiskomen, vinden ze haar slapend in bed van Babybeer. Het meisje schrikt wakker en vlucht snel het bos weer in. De beren blijven verbaasd achter.

De prinses op de erwt

Een prins wil trouwen met een echte prinses, maar niemand lijkt goed genoeg. Op een stormachtige nacht klopt een meisje aan die beweert prinses te zijn. De koningin legt een erwt onder twintig matrassen om haar te testen. De volgende ochtend klaagt het meisje over een onrustige nacht vanwege iets hards in het bed. Zo bewijst ze haar gevoeligheid en dus haar koninklijke afkomst.

Het meisje met de zwavelstokjes

Op oudejaarsavond probeert een arm meisje lucifers te verkopen in de kou. Niemand koopt iets, en ze durft niet naar huis. Ze steekt haar lucifers één voor één aan om zich te warmen, en ziet in de vlammen mooie visioenen. Uiteindelijk ziet ze haar overleden grootmoeder en sterft vredig in haar armen. De volgende ochtend wordt ze dood aangetroffen, glimlachend in de sneeuw.

47. Tijd om te eten

Vragen:

- Wat was je favoriete gerecht vroeger?

48. Platteland

Vragen:

- Wat deed jij vroeger altijd als je moest helpen met je ouders?

Opdracht:

- ★ Aan welke woorden denk je als je aan het platteland denkt?

49. Koeien melken

Vraag:

- Heb jij wel eens een koe gemolken of zou je dat graag eens willen proberen?

Opdracht:

- ★ De begeleider geeft een letter en de spelers noemen dieren op met deze beginletter.

50. De stallen schoonmaken

Vraag:

- Hadden jullie vroeger dieren thuis?

51. Appels plukken

Vraag:

- Wat is jullie lievelingsfruit?

Opdracht:

★ Fruitquiz:

- Meerkeuze: Welk fruit is rood met pitjes aan de buitenkant?
A. Kers   B. Aardbei   C. Framboos
Antwoord: B. Aardbei
- Waar of niet waar: Een banaan groeit aan een boom.
☒ Waar
- Raadsel: Ik ben geel en krom en je eet mij vaak als tussendoortje. Wat ben ik?
Antwoord: Banaan
- Open vraag: Wat was uw lievelingsfruit als kind?
- Meerkeuze: Welk fruit wordt vaak gebruikt om moes van te maken?
A. Peer   B. Appel   C. Meloen
Antwoord: B. Appel
- Welke fruit eet je het liefst?
- Waar of niet waar: Sinaasappels kunnen ook groen zijn in warme landen.
☒ Waar
- Raadsel: Ik ben rond en rood, heb een klokhuis en groei aan een boom. Wie ben ik?
Antwoord: Appel
- Open vraag: Hebt u vroeger fruit geplukt? Waar en welk soort?
- Meerkeuze: Welk fruit groeit aan een struik?
A. Druif   B. Framboos   C. Appel
Antwoord: B. Framboos
- Waar of niet waar: Er zitten pitjes in een watermeloen.
☒ Waar

52. Platteland bewerken

Opdracht:

- ★ In een doosje zitten verschillende soorten zaadjes -> welke soort zaadjes zijn dit?
- ★ Rangschik de zaadjes van klein naar groot

53. Water geven

Vraag:

- Wat deed je vroeger liever: de plantjes water geven of de stallen uitmesten.

54. Dieren voederen

Opdracht:

- ★ Van welk dier zou dit voer zijn?

55. Vandaag ga je mee met één van je familieleden naar het dorp

Vragen:

- Waar ben je opgegroeid? Hoe zag het dorp/de stad eruit daar?
- Wat zijn de grote verschillen tussen een dorp/stad vroeger dan met nu?
- Welke winkels waren er vroeger allemaal + had je een favoriet?

Opdracht:

- ★ Vul de gezegden/spreekwoorden aan OF raad de betekenis van de gezegden/spreekwoorden. De plek waar aanvullingen dienen te gebeuren wordt aangegeven door een '...'.

De kat ... uit de boom kijken = Eerst afwachten en kijken hoe iets loopt, voordat je meedoet of een beslissing neemt.
Wie zijn gat verbrandt, ... moet op de blaren zitten = Wie iets fout doet, moet ook de gevolgen dragen.
Een gegeven paard ... kijkt men niet in de bek = Als je iets cadeau krijgt, moet je er niet te kritisch over zijn.
De appel ... valt niet ver van de boom = Kinderen lijken vaak op hun ouders, qua gedrag of uiterlijk.
Van een mug ... een olifant maken = Een probleem veel groter maken dan het is.
De koe bij de ... horens vatten = Een probleem meteen en doortastend aanpakken.
Ergens geen kaas ... van gegeten hebben = Iets helemaal niet begrijpen of er geen kennis over hebben.
Hij is met zijn gat ... in de boter gevallen = Hij heeft veel geluk gehad of is in een heel goede situatie terechtgekomen.
Men moet het ijzer ... smeden als het heet is = Je moet kansen grijpen wanneer ze zich voordoen
Wie niet horen wil, ... moet voelen = Wie niet luistert naar waarschuwingen, krijgt de gevolgen te voelen.
Wie het kleine niet eert, ... is het grote niet waard = Als je geen respect hebt voor kleine dingen, verdien je ook de grote niet.
Tussen de soep ... en de patatten = Iets snel tussendoor doen, zonder veel voorbereiding of tijd.
Een ezel stoot zich ... geen twee keer aan dezelfde steen = Een verstandig mens maakt niet twee keer dezelfde fout.
De pot verwijt ... de ketel dat hij zwart ziet = Iemand bekritisieren voor iets waar je zelf ook schuldig aan bent.
Als de kat van huis is ... dansen de muizen = Als de baas weg is, doen de anderen wat ze zelf willen.
Hoge bomen ... vangen veel wind = Mensen met een hoge positie krijgen veel kritiek of verantwoordelijkheid.
Het vriest dat ... het kraakt = Het is héél koud buiten.
Ieder huisje ... heeft zijn kruisje = Elk gezin of persoon heeft wel zijn eigen zorgen of problemen.

56. Jullie gaan naar de markt

Prikkel: Afspelen van marktgeluiden voor en vlak na het lezen van het verhaalfragment.
Marktgeluiden opzoeken op YouTube.

Vragen:

- Zijn er specifieke geuren die je kan linken aan de markt? Vb. vers brood, vlees, ...
- Wat kocht je meestal op de markt?

57. Bakkerskraampje

Vragen:

- Wat verkocht het bakkerskraam allemaal vroeger? Wat vond je het lekkerste?
- Welk gevoel ervaarde je toen je naar dat kraampje kon gaan? Denk je dat mensen de dag van vandaag nog hetzelfde gevoel ervaren?

Opdracht:

- ★ Welke koffiekoeken herken je op de foto's?

58. Slagerijkraampje

Vragen:

- Welke typische producten waren altijd aanwezig in het slagerijkraam?
- Waar lagen die? Vb. in de vitrine/ze hingen uitgestald, ...
- Was het druk aan het kraam? Moest je soms in de rij wachten?

59. Jullie gaan naar de kerk

Vraag:

- Wat kun je je nog herinneren van je eerste en/of plechtige communie?
- Kregen jullie vroeger stoelgeld? Gebruikte je dat allemaal voor de kerk of deed je er soms iets anders mee?
- Beschrijf eens hoe je zondagochtend eruit zag als je naar de kerk ging

Opdracht:

- ★ Liedjes luisteren en achteraf eventuele vragen stellen over hun belevenis. Zoek de titels van de muziekstukken op YouTube op, en laat een deel afspelen.
  - Ave maria, Ode to Joy, Ave Verum Corpus, Clair de Lune, Toccata and Fugue in D Minor bach of Miserere Mei, Deus
- ★ Bijbehorende vragen: Kunnen na elk stuk/lied gesteld worden, maar hoeft niet.
  - Herken je deze muziek?
  - Wat doet deze muziek met jou?
  - Voel je je daar rustig van, of misschien heb je er een ander gevoel bij?
  - Ging jij vroeger vaak naar de kerk?
  - Zou jij dit mooi gevonden hebben als kind/vroeger?
  - Zou je dit nog eens willen horen?
  - Aan wie of wat moet je denken bij deze muziek?
  - Als je een kleur zou geven aan deze muziek, welke zou het dan zijn?

60. Een kaarsje branden

Prikkel: Aanleggen van het theelichtje met batterijen

Vragen:

- Voor wie en waarom liet je soms een kaarsje branden?
- Met wie ging je vaak naar de kerk? Welke betekenis had zo'n kaarsje voor jou?

61. Het rozenkrans bidden

Vragen:

- Herinner je je nog welk gebed je het vaakst bad tijdens je jeugd?
- Kun je het nog steeds vanbuiten opzeggen? (laat het de persoon/personen eens uitvoeren)

62. Feest

Prikkel: Licht in de ruimte uitdoen of de gordijn dichttrekken tijdens het lezen van het verhaalfragment.

Vragen:

- Welke feesten herinner je je nog van vroeger?
- Waren er bepaalde tradities die bij elk feest terugkwamen?
- Was er speciaal eten of muziek tijdens een feest?

Opdracht:

- ★ Maak de zin af.

Het begin van een zin wordt voorgelezen en de deelnemers worden in wijzerzin overlopen. Ze doen er elk een woord bij ter aanvulling. Op het einde ontstaat vaak een grappige zin. Er kunnen meerdere rondes gedaan worden/er kan zolang worden doorgegaan als ze willen.

- Voorbeeld ter verduidelijking:
  - Begeleider: "Met Kerstmis stond er op tafel..."
Persoon A: "een"
Persoon B: "grote"
Persoon C: "stronk"
Persoon D: "met"
Persoon E: "boter"
Persoon F: "en"
Persoon G: "rozijnen."
- Voorbeeldzinnen om de opdracht te starten (voor bepaalde feestdagen):
  - De kerstman bracht mij eens...
  - In het grote paasei zat...
  - Op oudejaarsavond klonken we om middernacht een glas met...
  - Op mijn verjaardag kreeg ik...
  - Als het sneeuwde, maakten we...

63. Verjaardag

Vraag:

- Hoe zag jouw verjaardag er vroeger uit?

Opdracht:

- ★ Zing een verjaardagsliedje

64. Ontbijten

Vragen:

- Beschrijf jou favoriete ontbijt / Wat eet je niet graag als ontbijt
- Als je 1 iets kan kiezen om te eten/drinken tijdens het ontbijt wat zou dit zijn?

65. Verjaardagsfeest

Vragen:

- Welk cadeau herinner je nog van vroeger dat je kreeg?
- Ben je ooit naar een verjaardagsfeestje geweest?

66. Verrassing

Vragen:

- Wat was jouw favoriete plek vroeger?
- Wat zou je nu leuk vinden om als verrassing te krijgen op je verjaardag?

67. Cadeautjes

Opdracht:

- ★ Rangschik de fietsen van oud naar nieuw

68. Dierentuin

Vragen:

- Wat is jouw favoriete dier?
- Als je een dier zou zijn welk dier zou dit zijn?

Opdracht:

- ★ Raad het dier:
  - *"Dit dier heeft een lange nek, eet bladeren van bomen, en leeft in Afrika."*
Antwoord: Giraf
  - *"Dit dier is groot en heeft slagstanden. Het leeft in Azië en Afrika."*
Antwoord: Olifant
  - *"Dit dier heeft zwart-witte strepen en leeft in Afrika. Het lijkt op een paard."*
Antwoord: Zebra
  - *"Dit dier is de koning van de jungle. Hij heeft een gouden vacht en een manen."*
Antwoord: Leeuw
  - *"Dit dier is klein, heeft een snavel en fladdert door de lucht. Het maakt vrolijke geluiden."*
Antwoord: Vogel (bijvoorbeeld een papegaai of kanarie)
  - *"Dit dier heeft een lange staart, een schubbenhuid en houdt van zwemmen. Het leeft in het water."*
Antwoord: Krokodil
  - *"Dit dier heeft grote oren en een slurf. Het leeft in Azië en wordt vaak gebruikt voor ritten."*
Antwoord: Olifant
  - *"Dit dier is heel langzaam, heeft een schild en leeft zowel op het land als in het water."*
Antwoord: Schildpad
  - *"Dit dier heeft een heel sterke geur, is zwart en wit, en eet vooral gras."*
Antwoord: Panda

69. Naar zee

Vragen:

- Wat deed jij het liefst op het strand?
- Ging je vaak met het gezin naar de zee?

Opdracht:

- ★ Luister het geluid van een schelp/ voel aan de schelp

70. Pasen

Vragen:

- Werd Pasen gevierd bij jullie thuis? Hoe?
- Ging je met het gezin naar de paasmis?

Opdracht

- ★ Tel hoeveel paaseieren je ziet op de foto: antwoord = 21, zie foto in bijlage.

71. Eieren uitblazen

Prikkel: Creëren van wind door middel van blad te wapperen tijdens het fragment.

Vragen:

- Was dit een activiteit die je ook deed in je kindertijd? Welke andere activiteiten deed je rond Pasen?
- Waarmee versierde je de eitjes?
- Werden er eieren gekookt en geleverd? Hoe deed je dat dan?

72. Jullie besluiten een wedstrijd te houden

Vragen:

- Was winnen belangrijk voor jou als kind? Of deed je vooral mee voor de gezelligheid? Slechte verliezer?
- Welke wedstrijden speelden jullie vroeger? Vb. zaklopen, touwtje trekken, armpje drukken, ...

73. Jullie lopen naar buiten en spelen een spelletje

Vragen:

- Was dit een spel dat je vaak speelde? Zo ja, waar speelde je het meestal? Buiten op de straat, in de tuin, of op een andere plek? Gemengde groepen?

Opdracht:

- ★ Ballon naar elkaar tikken in de lucht zonder dat deze valt op de grond.

74. Paaseierenrollen

Vragen:

- Heb je vroeger wel eens aan paaseierenrollen gedaan? Waar vond dat meestal plaats?

75. Loopwedstrijd

Vragen:

- Heb je vroeger een sport beoefend, de welke?
- Waar heb je dat gedaan, hoelang, was je lid van een club/vereniging?
- Had je andere hobby's (niet sport-gerelateerd)? Vb. breien, haken, vissen, muziekinstrument bespelen, jagen, ...

76. Paaseieren zoektocht

Vragen:

- Heb je vroeger nog paaseieren gezocht?

Opdracht:

- ★ Paaseieren openen om verrassing te zien
- ★ Fysieke opdrachten die in paasei zitten
  - Haal je beste dancemove boven
  - Doe een gezichtsuitdrukking vb. blij, boos, ... de rest mag raden
- ★ Cognitieve opdrachten die in paasei zitten
  - Woordassociaties – Noem een woord dat te maken heeft met Pasen, en ga de ronde af totdat iedereen een keer aan de beurt is geweest.
  - Noem 10 Europese landen op.
- ★ Geuren die in paasei zitten
  - Lavendel
  - Koffie

77. Einde van het verhaal

Vraag:

- Wat was grappig, wat was ontroerend, wat verraste? Wat vond je van het verhaal?